

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
kn.registrator@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: KN2023/03970

Synpunkter inför energiforskningspropositionen med riktlinjer och prioriteringar för forskning och innovation på energiområdet

Drivkraft Sverige är branschorganisationen för bränsle- och drivmedelsbranschen. Våra medlemsföretag erbjuder hållbar mobilitet och ser till att det finns bränsle och drivmedel för hållbara resor och transporter samt bitumen till vägar i hela landet. Vi arbetar för att Sverige ska bli klimatneutralt till 2045.

Drivkraft Sverige har fått inbjudan att inkomma med synpunkter inför energiforskningspropositionen och har följande att anföra.

Sammanfattning

Drivkraft Sverige menar att forskning och innovation inom energiområdet är viktigt för att Sverige ska kunna uppnå satta energi- och klimatmål, både på nationell nivå och inom EU. Forskning och innovation är också viktigt för att stärka Sverige som exportör av ny klimatsmart teknik samt för att skapa en större säkerhet och uthållighet för den egna nationella drivmedelsproduktionen.

Inom energiforskningen anser Drivkraft Sverige att det är viktigt att prioritera forskning och innovation som leder till ökad produktion av flytande biodrivmedel för land-, sjö- och lufttransport. Prioriteringen ska fokusera på produktion som baseras på ännu icke kommersialiserade tekniker och råvaror, med syfte att öka inhemsk produktion av drivmedel baserat på råvaror som finns i närområdet.

Produktion av flytande biodrivmedel för land-, sjö- och lufttransport

Flytande drivmedel till transporter kommer vara en viktig del av samhället under lång tid framöver. Elektrifieringen kommer ta allt större plats och ersätta de flytande drivmedlen med tiden. Landbaserade transporter är redan på god väg mot elektrifiering, medan sjö- och luftfart ser behov av hållbara flytande drivmedel även i framtiden. Om dessa hållbara flytande drivmedel kan tas fram nationellt ur inhemska råvaror kan det förutom att bidra till den långsiktiga omställningen från fossilt till fossilfritt bidra till en ökad försörjningstrygghet och ökad svensk industriproduktion.

Sverige har stor potential att ta fram hållbara drivmedel med nya tekniker och råvaror som ännu inte är kommersialiserade. Det finns en bred och utvecklad kunskap om olika tekniker avsedda att omvandla till exempel lignocellulosa baserade material till flytande råvaror för framställning av drivmedelsliknande komponenter i labbskala. Några av dessa tekniker har även prövats i demoskala men få eller inga tekniker har ännu nått kommersiell skala. Denna bredd av projekt som drivits under många år i Sverige, via olika forskningsprogram, har varit central i att skapa den kompetens som nu finns tillgänglig, men har ännu inte lett till en ökad inhemsk produktion av drivmedel med nya tekniker och råvaror.

Drivkraft Sverige menar att under kommande period 2025–2028 är det särskilt viktigt med riktade och fokuserade forsknings- och innovationsinsatser med syfte att lyfta väl valda tekniker och råvaror till kommersiell skala, tillsammans med ett riktat finansiellt stöd. Drivkraft Sverige anser att det behövs en nationell samordning och en gemensam koordinerade plattform för att fokusera forskning och innovation i området. Syftet med denna koordinering är att sammanfoga den kompetens som finns i Sverige för att på så sätt skapa förutsättningar för kommersialisering av de mest potenta teknologierna och råvarorna. Fordonsstrategisk forskning och innovation, FFI, är ett exempel på ett nationellt samarbetsprogram som fungerar bra.

Då flytande drivmedel har en avgörande roll för Totalförsvarets försörjningsberedskap bör en särskild inriktning ges med fokus på flytande drivmedel, den nationella forskningen bör även samordnas NATOs forskningsprogram, för att således skapa långsiktiga och gränsövergripande program. Vid identifiering av inhemsk råvarubas tillsammans med klimatsmart teknik skapas en hållbar, flexibel försörjningstrygghet.

Strategiskt bör råvaror tillgängliga i landet så som till exempel lignocellulosa i olika former, men även andra potentiella hållbara råvaror prioriteras. Teknologier som leder till drivmedel för land-, sjö- och flygtransporter, men som även på sikt kan bidra med grönt kol till andra applikation så som kemi och material bör prioriteras.

Åsa Håkansson

Produkt- och miljöexpert

Stockholm den 17 november 2023